

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 2 august 2016
(OR. en)

9787/16

**Dosar interinstituțional:
2016/0112 (NLE)**

COASI 118
ASIE 43
NZ 3
POLGEN 48

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: Acord de parteneriat privind relațiile și cooperarea între Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Noua Zeelandă, pe de altă parte

ACORD DE PARTENERIAT
PRIVIND RELAȚIILE ȘI COOPERAREA
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA, PE DE O PARTE,
ȘI NOUA ZEELANDĂ, PE DE ALTĂ PARTE

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

REGATUL BELGIEI,

REPUBLICA BULGARIA,

REPUBLICA CEHĂ

REGATUL DANEMARCEI,

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

REPUBLICA ESTONIA,

IRLANDA,

REPUBLICA ELENĂ,

REGATUL SPANIEI,

REPUBLICA FRANCEZĂ,

REPUBLICA CROAȚIA,

REPUBLICA ITALIANĂ,

REPUBLICA CIPRU,

REPUBLICA LETONIA,

REPUBLICA LITUANIA,

MARELE DUCAT AL LUXEMBURGULUI,

UNGARIA,

REPUBLICA MALTA,

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS,

REPUBLICA AUSTRIA,

REPUBLICA POLONĂ,

REPUBLICA PORTUGHEZĂ,

ROMÂNIA,

REPUBLICA SLOVENIA,

REPUBLICA SLOVACĂ,

REPUBLICA FINLANDA,

REGATUL SUEDEI,

REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD,

state membre ale Uniunii Europene, denumite în continuare „statele membre”,

pe de o parte, și

NOUA ZEELANDĂ,

pe de altă parte,

denumite în continuare „părțile”,

AVÂND ÎN VEDERE valorile lor comune și legăturile lor strânse de natură istorică, politică, economică și culturală,

SALUTÂND progresele înregistrate în dezvoltarea relației lor reciproc avantajoase de la adoptarea Declarației comune privind relațiile și cooperarea dintre Uniunea Europeană și Noua Zeelandă din 21 septembrie 2007,

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul față de scopurile și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite („Carta ONU”) și față de consolidarea rolului Organizației Națiunilor Unite (ONU),

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul față de principiile democratice și drepturile omului, astfel cum sunt prevăzute în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în alte instrumente internaționale relevante din domeniul drepturilor omului, precum și față de principiile statului de drept și bunei guvernante,

RECUNOSCÂND angajamentul deosebit al Guvernului Noii Zeelande față de principiile Tratatului de la Waitangi,

SUBLINIIND caracterul cuprinzător al relației lor și importanța oferirii unui cadru coerent care să favorizeze dezvoltarea acestei relații,

EXPRIMÂNDU-ȘI dorința comună ca relațiile lor să avanseze, devenind un parteneriat consolidat,

CONFIRMÂNDU-ȘI dorința de a intensifica și de a dezvolta dialogul politic și cooperarea,

HOTĂRÂTE să consolideze, să își aprofundeze și să își diversifice cooperarea în domenii de interes comun, la nivel bilateral, regional și global și în beneficiul reciproc,

RECUNOSCÂND necesitatea consolidării cooperării în domeniile justiției, libertății și securității,

RECUNOSCÂND dorința de a promova dezvoltarea durabilă în dimensiunile sale economice, sociale și de mediu,

RECUNOSCÂND, DE ASEMENEA, interesul comun în ceea ce privește promovarea înțelegerii reciproce și a unor legături strânse între popoare, inclusiv prin turism, prin înțelegeri reciproce prin care tinerii să poată vizita alte țări și să aibă posibilitatea de a lucra și de a studia în aceste țări, precum și prin alte vizite pe termen scurt,

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul ferm față de promovarea creșterii economice, guvernantei economice globale, stabilității financiare și multilateralismului eficient,

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a coopera în promovarea păcii și securității internaționale,

BAZÂNDU-SE PE acordurile încheiate între Uniunea Europeană și Noua Zeelandă, în special în ceea ce privește gestionarea crizelor, știința și tehnologia, serviciile aeriene, procedurile de evaluare a conformității și măsurile sanitare,

LUÂND ACT de faptul că, în cazul în care părțile decid, în cadrul prezentului acord, să încheie acorduri specifice în domeniul libertății, securității și justiției, care ar urma să fie încheiate de către Uniune în temeiul titlului V din partea a treia din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, dispozițiile acestor acorduri viitoare nu ar fi obligatorii pentru Regatul Unit și/sau Irlanda, cu excepția cazului în care Uniunea, în același timp cu Regatul Unit și/sau Irlanda în ceea ce privește relațiile lor bilaterale anterioare, notifică Noii Zeelande faptul că Regatului Unit și/sau Irlandei le/îi revin obligații în temeiul acestor acorduri ca parte a Uniunii, în conformitate cu Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Tot astfel, orice măsuri interne ulterioare ale Uniunii care ar urma să fie adoptate în temeiul titlului V menționat anterior pentru a pune în aplicare prezentul acord nu ar fi obligatorii pentru Regatul Unit și/sau Irlanda, cu excepția cazului în care acestea/aceasta și-au/și-a anunțat dorința de a participa la astfel de măsuri sau de a le accepta, în conformitate cu Protocolul nr. 21. Luând act, de asemenea, de faptul că astfel de acorduri viitoare sau astfel de măsuri interne ulterioare ale Uniunii s-ar încadra în domeniul de aplicare al Protocolului nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la tratatele menționate anterior,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Scopul acordului

Scopul prezentului acord este de a institui un parteneriat consolidat între părți și de a aprofunda și consolida cooperarea privind domenii de interes reciproc, reflectând valorile și principiile comune, inclusiv prin intensificarea dialogului la nivel înalt.

ARTICOLUL 2

Baza cooperării

(1) Părțile își reafirmă angajamentul față de principiile democratice, drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și față de statul de drept și buna guvernare.

Respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum sunt prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului și în alte instrumente internaționale relevante referitoare la drepturile omului, și respectarea principiului statului de drept stau la baza politicilor interne și internaționale ale părților și constituie un element esențial al prezentului acord.

- (2) Părțile își reafirmă adeziunea la Carta ONU și la valorile comune exprimate în aceasta.
- (3) Părțile își reafirmă angajamentul de a promova dezvoltarea durabilă și creșterea economică în toate dimensiunile sale, de a contribui la realizarea obiectivelor de dezvoltare convenite la nivel internațional și de a coopera în vederea abordării provocărilor globale în materie de mediu, inclusiv în ceea ce privește schimbările climatice.
- (4) Părțile își subliniază angajamentul comun față de caracterul cuprinzător al relației lor bilaterale și față de extinderea și aprofundarea acestei relații, inclusiv prin încheierea de acorduri sau înțelegeri specifice.
- (5) Punerea în aplicare a prezentului acord se bazează pe principiile dialogului, respectului reciproc, parteneriatului egal, consensului și respectării dreptului internațional.

ARTICOLUL 3

Dialogul

- (1) Părțile convin să își consolideze dialogul periodic în toate domeniile reglementate de prezentul acord în vederea îndeplinirii scopului acestuia.
- (2) Dialogul dintre părți are loc prin contacte, schimburi și consultări la orice nivel, în special sub următoarele forme:
 - (a) consultări la nivel de lideri, organizate periodic ori de câte ori părțile consideră că este necesar;

- (b) consultări și vizite la nivel ministerial, care se organizează la datele și în locurile stabilite de către părți;
- (c) consultări la nivel de miniștri de externe, care se organizează periodic, dacă se poate, anual;
- (d) reuniuni la nivel de înalți funcționari, care se organizează în vederea consultărilor pe teme de interes comun sau pentru a se informa și coopera cu privire la evoluții deosebit de importante la nivel intern sau internațional;
- (e) dialoguri sectoriale privind chestiuni de interes comun; și
- (f) schimburi de delegații între Parlamentul European și Noua Zeelandă.

ARTICOLUL 4

Cooperarea în cadrul organizațiilor regionale și internaționale

Părțile se angajează să coopereze prin schimb de opinii privind aspecte de politică de interes reciproc și, după caz, prin schimb de informații cu privire la pozițiile lor în forurile și organizațiile regionale și internaționale.

TITLUL II

DIALOGUL POLITIC ȘI COOPERAREA PRIVIND POLITICA EXTERNĂ ȘI SECURITATEA

ARTICOLUL 5

Dialogul politic

Părțile convin să își consolideze dialogul politic periodic la toate nivelurile, în special pentru a discuta chestiuni de interes comun reglementate de prezentul titlu și pentru a-și consolida abordarea comună privind problemele internaționale. Părțile convin că, în sensul prezentului titlu, termenul „dialog politic” înseamnă schimburi și consultări, formale sau informale, la orice nivel al guvernării.

ARTICOLUL 6

Angajamentul față de principiile democratice, drepturile omului și statul de drept

În vederea înregistrării de progrese în ceea ce privește angajamentul comun al părților față de principiile democratice, drepturile omului și statul de drept, părțile convin:

- (a) să promoveze principiile fundamentale privind valorile democratice, drepturile omului și statul de drept, inclusiv în cadrul forurilor multilaterale; și

- (b) să colaboreze și să se coordoneze, după caz, în ceea ce privește promovarea în practică a principiilor democratice, a drepturilor omului și a statului de drept, inclusiv cu țările terțe.

ARTICOLUL 7

Gestionarea crizelor

Părțile își reafirmă angajamentul de a promova pacea și securitatea la nivel internațional, inclusiv, printre altele, prin Acordul dintre Noua Zeelandă și Uniunea Europeană de instituire a cadrului de participare a Noii Zeelande la operațiunile Uniunii Europene de gestionare a crizelor, semnat la Bruxelles la 18 aprilie 2012.

ARTICOLUL 8

Combaterea proliferării armelor de distrugere în masă

(1) Părțile consideră că proliferarea armelor de distrugere în masă („ADM”) și a vectorilor acestora, atât în folosul actorilor statali, cât și nestatali, reprezintă una dintre cele mai grave amenințări la adresa stabilității și securității internaționale. Părțile își reafirmă angajamentul de a respecta și de a pune în aplicare pe deplin la nivel național obligațiile care le revin în temeiul tratatelor și acordurilor internaționale în materie de dezarmare și de neproliferare și alte obligații internaționale relevante. În plus, părțile convin să coopereze și să contribuie la combaterea proliferării ADM și a vectorilor acestora. Părțile convin că această dispoziție reprezintă un element esențial al prezentului acord.

- (2) În plus, părțile convin să coopereze și să contribuie la prevenirea proliferării ADM și a vectorilor acestora prin:
- (a) întreprinderea măsurilor necesare, după caz, pentru a semna, a ratifica sau a adera și pentru a pune în aplicare integral toate celelalte instrumente internaționale relevante;
 - (b) menținerea unui sistem eficace de control național al exporturilor prin care să se controleze atât exporturile, cât și tranzitul de mărfuri legate de ADM, inclusiv un control al utilizării finale legate de ADM a tehnologiilor cu dublă utilizare, și care să prevadă sancțiuni eficace în cazul încălcării controalelor exporturilor.
- (3) Părțile convin să instituie un dialog politic periodic privind aceste chestiuni.

ARTICOLUL 9

Armele de calibru mic și armamentul ușor

- (1) Părțile recunosc că fabricarea, transferul și circulația ilicite de arme de calibru mic și armament ușor („SALW”), inclusiv muniția aferentă, precum și acumularea în exces a acestora, gestionarea lor necorespunzătoare, securizarea inadecvată a stocurilor de astfel de arme și răspândirea necontrolată a acestora reprezintă în continuare o amenințare gravă la adresa păcii și a securității internaționale.

(2) Părțile își reafirmă angajamentul de a respecta și de a pune în aplicare pe deplin obligațiile ce îi revin fiecăreia de a soluționa problema comerțului ilicit cu SALW, inclusiv cu muniția aferentă, în temeiul acordurilor internaționale în vigoare, al rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU (CSONU), precum și al angajamentelor pe care și le-au asumat în cadrul altor instrumente internaționale aplicabile în acest domeniu, cum ar fi Programul de acțiune al Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale.

(3) Părțile se angajează să coopereze și să asigure coordonarea și complementaritatea eforturilor lor de soluționare a problemei comerțului ilicit cu SALW, precum și cu muniția aferentă, la nivel global, regional, subregional și național și convin să instituie un dialog politic periodic cu privire la aceste aspecte.

ARTICOLUL 10

Curtea Penală Internațională

(1) Părțile reafirmă faptul că infracțiunile cele mai grave care preocupă întreaga comunitate internațională nu trebuie să rămână nepedepsite și că ar trebui asigurată urmărirea penală eficace a acestora prin luarea de măsuri la nivel intern sau internațional, inclusiv la nivelul Curții Penale Internaționale.

(2) Pentru promovarea consolidării păcii și justiției internaționale, părțile își reafirmă hotărârea de:

(a) a continua să întreprindă măsuri pentru a pune în aplicare Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale („Statutul de la Roma”) și, după caz, instrumentele conexe;

- (b) a face schimb de experiență cu partenerii regionali cu privire la adoptarea modificărilor juridice necesare pentru a permite ratificarea și punerea în aplicare a Statutului de la Roma; și
- (c) a coopera în vederea promovării atingerii obiectivului universalității și integrității Statutului de la Roma.

ARTICOLUL 11

Cooperarea privind combaterea terorismului

- (1) Părțile reafirmă importanța combaterii terorismului, cu respectarea deplină a statului de drept, a dreptului internațional, în special a Cartei ONU și a rezoluțiilor relevante ale CSONU, a drepturilor omului, a dreptului refugiaților și a dreptului umanitar internațional.
- (2) În acest cadru și ținând seama de Strategia globală a ONU de combatere a terorismului, prevăzută în Rezoluția 60/288 a Adunării Generale a ONU din 8 septembrie 2006, părțile convin să coopereze în ceea ce privește prevenirea și eliminarea actelor de terorism astfel:
 - (a) în cadrul punerii în aplicare pe deplin a Rezoluțiilor 1267, 1373 și 1540 ale CSONU și a altor rezoluții ale ONU și instrumente internaționale aplicabile;
 - (b) prin schimb de informații referitoare la grupările teroriste și la rețelele lor de sprijin, în conformitate cu dreptul intern și internațional aplicabil;

- (c) prin schimb de opinii cu privire la:
 - (i) mijloacele și metodele utilizate pentru combaterea terorismului, inclusiv cu privire la aspecte tehnice și legate de formare;
 - (ii) prevenirea terorismului; și
 - (iii) schimbul de cele mai bune practici în domeniul protecției drepturilor omului în contextul combaterii terorismului;
 - (d) prin cooperarea în vederea aprofundării consensului internațional privind combaterea terorismului și a cadrului normativ aferent și prin întreprinderea de măsuri în direcția ajungerii cât mai curând posibil la un acord privind Convenția generală privind terorismul internațional, astfel încât să se completeze instrumentele ONU existente de combatere a terorismului; și
 - (e) prin promovarea cooperării între statele membre ale ONU în vederea punerii efective în aplicare a Strategiei globale a ONU de combatere a terorismului prin toate mijloacele corespunzătoare.
- (3) Părțile își reafirmă angajamentul față de standardele internaționale elaborate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) pentru a combate finanțarea terorismului.
- (4) Părțile își reafirmă angajamentul de a conlucra în vederea furnizării de asistență pentru consolidarea capacității de combatere a terorismului către alte state care necesită resurse și expertiză pentru a preveni și a răspunde la activitatea teroristă, inclusiv în contextul Forumului mondial pentru combaterea terorismului.

TITLUL III

COOPERAREA PRIVIND DEZVOLTAREA GLOBALĂ ȘI AJUTORUL UMANITAR

ARTICOLUL 12

Dezvoltarea

- (1) Părțile își reafirmă angajamentul de a sprijini dezvoltarea durabilă în țările în curs de dezvoltare pentru a reduce sărăcia și a contribui la o lume mai sigură, mai echitabilă și mai prosperă.
- (2) Părțile recunosc valoarea conlucrării în vederea asigurării faptului că activitățile de dezvoltare au un impact, o amploare și o influență mai mari, inclusiv în Pacific.
- (3) În acest scop, părțile convin:
 - (a) să facă schimb de opinii și, după caz, să își coordoneze pozițiile privind chestiunile legate de dezvoltare în forurile regionale și internaționale, pentru a promova o creștere incluzivă și durabilă a dezvoltării umane; și
 - (b) să facă schimb de informații privind programele de dezvoltare ale fiecăreia și, după caz, să își coordoneze implicarea la nivel național pentru a-și spori contribuția la creșterea economică durabilă și la eradicarea sărăciei.

ARTICOLUL 13

Ajutor umanitar

Părțile își reafirmă angajamentul comun față de ajutorul umanitar și depun eforturi pentru a oferi un răspuns coordonat, după caz.

TITLUL IV

COOPERAREA PRIVIND CHESTIUNI ECONOMICE ȘI LEGATE DE COMERȚ

ARTICOLUL 14

Dialogul privind aspectele economice, legate de comerț și de investiții

- (1) Părțile se angajează să poarte un dialog și să coopereze în domeniul economic și în domeniile legate de comerț și de investiții, pentru a facilita comerțul și fluxurile de investiții bilaterale. În același timp, recunoscând importanța realizării acestui obiectiv prin intermediul unui sistem comercial multilateral bazat pe reguli, părțile își afirmă angajamentul de a conlucra în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) pentru liberalizarea suplimentară a comerțului.
- (2) Părțile convin să promoveze schimbul de informații și de experiențe cu privire la politicile și tendințele macroeconomice ale fiecăreia, inclusiv schimbul de informații cu privire la coordonarea politicilor economice în contextul cooperării și integrării economice regionale.

- (3) Părțile poartă un dialog substanțial ce vizează promovarea comerțului cu mărfuri, inclusiv cu produse agricole și alte produse de bază, cu materii prime, produse finite și produse cu valoare adăugată ridicată. Părțile recunosc faptul că o abordare transparentă, bazată pe piață, este cea mai bună modalitate de a crea un mediu favorabil investițiilor în producția și comercializarea unor astfel de produse și de a încuraja alocarea și utilizarea eficiente a acestora.
- (4) Părțile instituie un dialog substanțial ce vizează promovarea comerțului bilateral cu servicii și schimbul de informații și de experiență cu privire la cadrele lor de supraveghere. Părțile convin, de asemenea, să își consolideze cooperarea în vederea îmbunătățirii sistemelor de contabilitate, de audit, de supraveghere și de reglementare a băncilor, a asigurărilor și a altor părți ale sectorului financiar.
- (5) Părțile încurajează dezvoltarea unui mediu atractiv și stabil pentru investiții reciproce prin intermediul dialogului menit să sporească înțelegerea și cooperarea dintre ele în domeniul investițiilor, să exploreze mecanismele de facilitare a fluxurilor de investiții și să promoveze norme stabile, transparente și deschise pentru investitori.
- (6) Părțile se informează reciproc cu privire la dezvoltarea schimburilor comerciale bilaterale și internaționale, a investițiilor și a aspectelor legate de comerț ale altor politici, inclusiv cu privire la felul în care abordează acordurile de liber schimb („ALS”), precum și agendele și aspectele de reglementare aferente ALS, care au un impact potențial asupra comerțului și investițiilor bilaterale.
- (7) Dialogul și cooperarea în domeniul comerțului și al investițiilor vor avea loc, printre altele, prin:
- (a) un dialog anual în materie de politică comercială la nivel de înalți funcționari, completat de reuniuni ministeriale privind comerțul, organizate atunci când părțile consideră acest lucru necesar;

- (b) un dialog anual privind comerțul cu produse agricole; și
 - (c) alte schimburi sectoriale, atunci când părțile consideră acest lucru necesar.
- (8) Părțile se angajează să coopereze în vederea asigurării condițiilor și promovării dezvoltării comerțului și a investițiilor reciproce, inclusiv prin negocierea de noi acorduri, atunci când acest lucru este fezabil.

ARTICOLUL 15

Probleme sanitare și fitosanitare

- (1) Părțile convin să își consolideze cooperarea privind problemele sanitare și fitosanitare („SPS”) în cadrul Acordului OMC privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare și al Comisiei Codex Alimentarius, al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE) și al organizațiilor internaționale și regionale competente care își desfășoară activitatea în cadrul Convenției internaționale pentru protecția plantelor (CIPP). O astfel de cooperare vizează îmbunătățirea înțelegerii reciproce a măsurilor SPS ale fiecărei părți și facilitarea comerțului dintre ele și poate include:
- (a) schimbul de informații;
 - (b) aplicarea cerințelor în materie de importuri la nivelul întregului teritoriu al celeilalte părți;

- (c) verificarea integrală sau parțială a sistemelor de inspecție și de certificare ale autorităților celeilalte părți în conformitate cu standardele internaționale relevante ale Codex Alimentarius, OIE și CIPP privind evaluarea unor astfel de sisteme; și
 - (d) recunoașterea zonelor indemne de dăunători și boli și a zonelor cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau a bolilor.
- (2) În acest sens, părțile se angajează să utilizeze pe deplin instrumentele existente, cum ar fi Acordul dintre Comunitatea Europeană și Noua Zeelandă privind măsurile sanitare aplicabile comerțului cu animale vii și cu produse de origine animală, semnat la Bruxelles la 17 decembrie 1996, și să coopereze în cadrul unui for bilateral adecvat cu privire la alte aspecte privind SPS care nu sunt reglementate de acordul respectiv.

ARTICOLUL 16

Bunăstarea animalelor

Părțile reafirmă, de asemenea, importanța menținerii înțelegerii reciproce și a cooperării cu privire la aspectele legate de bunăstarea animalelor și vor continua să facă schimb de informații și să coopereze în cadrul Forumului de cooperare în materie de bunăstare a animalelor al Comisiei Europene și al autorităților competente ale Noii Zeelande și să colaboreze îndeaproape cu OIE cu privire la aceste aspecte.

ARTICOLUL 17

Barierile tehnice în calea comerțului

- (1) Părțile împărtășesc punctul de vedere conform căruia o mai mare compatibilitate între standardele, reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității reprezintă un element esențial al facilitării comerțului cu mărfuri.

- (2) Părțile recunosc faptul că au interes comun în ceea ce privește reducerea barierelor tehnice din calea comerțului și, în acest sens, convin să coopereze în cadrul Acordului OMC privind barierele tehnice în calea comerțului și prin Acordul privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității dintre Comunitatea Europeană și Noua Zeelandă, semnat la Wellington, la 25 iunie 1998.

ARTICOLUL 18

Politica în domeniul concurenței

Părțile își reafirmă angajamentul de a promova concurența în activitățile economice prin actele cu putere de lege și normele administrativele fiecăreia. Părțile convin să facă schimb de informații cu privire la politica în domeniul concurenței și aspectele conexe și să consolideze cooperarea dintre autoritățile lor din domeniul concurenței.

ARTICOLUL 19

Achiziții publice

(1) Părțile își reafirmă angajamentul față de aplicarea unor cadre de achiziții publice deschise și transparente, care, în conformitate cu obligațiile internaționale ale părților, să promoveze un bun raport cost-beneficii, piețe competitive și practici nediscriminatorii în materie de achiziții, consolidând astfel schimburile comerciale între părți.

(2) Părțile convin să își consolideze în continuare consultarea, cooperarea și schimburile de experiență și de cele mai bune practici în domeniul achizițiilor publice pe teme de interes reciproc, inclusiv cu privire la cadrele de reglementare ale fiecăreia.

(3) Părțile convin să examineze modalitățile de promovare în continuare a accesului reciproc la piețele lor de achiziții publice și să facă schimb de opinii privind măsurile și practicile care ar putea afecta schimburile comerciale dintre ele.

ARTICOLUL 20

Materii prime

(1) Părțile își vor consolida cooperarea cu privire la aspectele legate de materiile prime prin dialog bilateral sau prin intermediul cadrelor plurilaterale ori al instituțiilor internaționale relevante, la cererea oricăreia dintre părți. În special, această cooperare vizează mai ales eliminarea barierelor din calea comerțului cu materii prime, consolidarea unui cadru global bazat pe reguli pentru comerțul cu materii prime și promovarea transparenței pe piețele mondiale ale materiilor prime.

- (2) Temele cooperării pot include, printre altele:
- (a) aspecte legate de cerere și ofertă, chestiuni bilaterale din domeniul comerțului și investițiilor, precum și aspecte de interes care rezultă din comerțul internațional;
 - (b) barierele tarifare și netarifare din calea comerțului cu materii prime și a serviciilor și investițiilor legate de materiile prime;
 - (c) cadrele de reglementare ale fiecărei părți; și
 - (d) cele mai bune practici privind dezvoltarea durabilă a industriilor miniere, inclusiv privind politica privind minereurile, amenajarea teritoriului și procedurile de autorizare.

ARTICOLUL 21

Proprietatea intelectuală

- (1) Părțile reafirmă importanța drepturilor și obligațiilor pe care le au în ceea ce privește drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv drepturile de autor și drepturile conexe, mărcile comerciale, indicațiile geografice, desenele sau modelele și brevetele, și asigurarea respectării acestora, în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale la care aderă părțile.
- (2) Părțile convin să facă schimb de informații și de experiență cu privire la chestiunile legate de proprietatea intelectuală, inclusiv privind:
- (a) practicarea, promovarea, diseminarea, optimizarea, gestionarea, armonizarea, protecția și aplicarea efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală;

- (b) prevenirea încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală;
 - (c) combaterea contrafacerii și a pirateriei, prin forme adecvate de cooperare; și
 - (d) funcționarea organismelor responsabile de protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.
- (3) Părțile convin să facă schimb de informații și să promoveze dialogul cu privire la protejarea resurselor genetice, a cunoștințelor tradiționale și a folclorului.

ARTICOLUL 22

Vamă

- (1) Părțile își consolidează cooperarea în domeniul vamal, inclusiv în ceea ce privește facilitarea comerțului, în vederea simplificării și armonizării suplimentare a procedurilor vamale și a promovării de acțiuni comune în contextul inițiativelor internaționale relevante.
- (2) Fără a aduce atingere altor forme de cooperare prevăzute în prezentul acord, părțile iau în considerare posibilitatea încheierii de instrumente privind cooperarea vamală și asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal.

ARTICOLUL 23

Cooperarea în domeniul fiscal

(1) În vederea consolidării și a dezvoltării activităților economice, ținând seama în același timp de necesitatea dezvoltării unui cadru de reglementare adecvat, părțile recunosc și se angajează să pună în aplicare principiile bunei guvernante în domeniul fiscal, și anume principiul transparenței, al schimbului de informații și al concurenței fiscale loiale.

(2) În acest sens, în conformitate cu competențele fiecăreia, părțile vor depune eforturi pentru a îmbunătăți cooperarea internațională în domeniul fiscal, vor facilita colectarea veniturilor fiscale legitime și vor elabora măsuri pentru punerea în aplicare eficace a principiilor bunei guvernante menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 24

Transparență

Părțile recunosc importanța transparenței și a respectării garanțiilor procedurale în ceea ce privește administrarea actelor cu putere de lege și a normelor lor administrative legate de comerț și, în acest sens, părțile își reafirmă angajamentele prevăzute în acordurile OMC, inclusiv la articolul X din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 și la articolul III din Acordul General privind Comerțul cu Servicii.

ARTICOLUL 25

Comerț și dezvoltare durabilă

- (1) Părțile recunosc contribuția la obiectivul dezvoltării durabile pe care o are promovarea unor politici în domeniul comerțului, mediului și ocupării forței de muncă prin care părțile să se sprijine reciproc și își reafirmă angajamentul de a promova comerțul și investițiile globale și bilaterale de așa manieră încât să contribuie la îndeplinirea acestui obiectiv.
- (2) Părțile recunosc dreptul fiecăreia de a-și stabili propriile niveluri de protecție națională în materie de mediu și de protecție a forței de muncă și de a adopta sau de a-și modifica actele cu putere de lege și politicile relevante, în conformitate cu angajamentul lor față de standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional.
- (3) Părțile recunosc că nu este adecvat să încurajeze comerțul sau investițiile prin reducerea nivelurilor de protecție prevăzute în actele lor cu putere de lege în domeniul mediului sau al muncii sau prin oferirea posibilității de reducere a acestor niveluri. Părțile recunosc că este inadecvat, de asemenea, să își utilizeze actele cu putere de lege, politicile și practicile din domeniul mediului sau al muncii în vederea practicării protecționismului în materie de comerț.
- (4) Părțile fac schimb de informații și de experiență cu privire la acțiunile lor de promovare a coerenței și a sprijinului reciproc între obiectivele lor comerciale, sociale și de mediu, inclusiv cu privire la aspecte precum responsabilitatea socială a întreprinderilor, bunurile și serviciile de mediu, produsele și tehnologiile care nu afectează clima și sistemele de asigurare a durabilității, precum și cu privire la alte aspecte prevăzute la titlul VIII și își consolidează dialogul și cooperarea privind aspectele din domeniul dezvoltării durabile ce pot apărea în contextul relațiilor comerciale.

ARTICOLUL 26

Dialogul cu societatea civilă

Părțile încurajează dialogul dintre organizațiile guvernamentale și neguvernamentale, cum ar fi sindicatele, patronatele, asociațiile de întreprinderi și camerele de comerț și industrie, în vederea promovării comerțului și a investițiilor în domenii de interes reciproc.

ARTICOLUL 27

Cooperarea între întreprinderi

Părțile încurajează consolidarea legăturilor dintre întreprinderi și întăresc legăturile dintre guvern și întreprinderi prin desfășurarea de activități care implică întreprinderile, inclusiv în contextul Reuniunii Asia-Europa („ASEM”).

Această cooperare vizează, în special, îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.

ARTICOLUL 28

Turismul

Recunoscând valoarea pe care o are turismul în aprofundarea înțelegerii și aprecierii reciproce dintre popoarele Uniunii și Noii Zeelande și avantajele economice care decurg din dezvoltarea turismului, părțile convin să coopereze în vederea dezvoltării turismului în ambele direcții între Uniune și Noua Zeelandă.

TITLUL V

COOPERAREA PRIVIND JUSTIȚIA, LIBERTATEA ȘI SECURITATEA

ARTICOLUL 29

Cooperarea juridică

(1) Părțile convin să dezvolte cooperarea în materie civilă și comercială, în special în ceea ce privește negocierea, ratificarea și punerea în aplicare a convențiilor multilaterale privind cooperarea judiciară în materie civilă, mai ales a convențiilor Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat în domeniul cooperării juridice internaționale și al litigiilor, precum și în domeniul protecției copilului.

(2) În ceea ce privește cooperarea judiciară în materie penală, părțile continuă cooperarea în materie de asistență juridică reciprocă, în conformitate cu instrumentele internaționale relevante.

Aceasta poate include, după caz, aderarea la instrumentele relevante ale ONU și punerea în aplicare a acestora. Poate include, de asemenea, după caz, sprijin pentru instrumentele relevante ale Consiliului Europei, precum și cooperarea între autoritățile relevante ale Noii Zeelande și Eurojust.

ARTICOLUL 30

Cooperarea în materie de asigurare a respectării legii

Părțile convin să coopereze la nivelul autorităților, agențiilor și serviciilor de asigurare a respectării legii și să contribuie la stoparea și eliminarea amenințărilor teroriste și a celor legate de infracționalitatea transnațională cu care se confruntă ambele părți. Cooperarea dintre autoritățile, agențiile și serviciile de asigurare a respectării legii se poate desfășura sub forma asistenței reciproce în materie de anchete, a schimburilor de tehnici de investigare, a educării și formării în comun a personalului responsabil de asigurarea respectării legii și a oricărui alt tip de activități comune și de asistență pe care le pot conveni părțile.

ARTICOLUL 31

Combaterea criminalității organizate și a corupției

- (1) Părțile își reafirmă angajamentul de a coopera în materie de prevenire și combatere a criminalității organizate, economice și financiare transnaționale, a corupției, a contrafacerii și a tranzacțiilor ilegale, prin respectarea pe deplin a obligațiilor lor internaționale comune din acest domeniu, inclusiv a celor privind cooperarea eficace pentru recuperarea activelor sau a fondurilor provenite din acte de corupție.
- (2) Părțile promovează punerea în aplicare a Convenției ONU împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la 15 noiembrie 2000.
- (3) Părțile promovează, de asemenea, punerea în aplicare a Convenției ONU împotriva corupției, adoptată la 31 octombrie 2002, ținând seama de principiile transparenței și participării societății civile.

ARTICOLUL 32

Combaterea drogurilor ilicite

- (1) În limitele competențelor și prerogativelor fiecăreia, părțile cooperează în vederea asigurării unei abordări echilibrate și integrate cu privire la aspectele legate de droguri.

(2) Părțile cooperează în vederea dezmembrării rețelelor infracționale transnaționale implicate în traficul de droguri, printre altele prin schimb de informații și prin formare sau schimb de cele mai bune practici, inclusiv în materie de tehnici speciale de investigare. Se depune un efort special pentru a împiedica infiltrarea infractorilor în economia legală.

ARTICOLUL 33

Combaterea criminalității informatice

(1) Părțile consolidează cooperarea în ceea ce privește prevenirea și combaterea infracționalității în materie de tehnologii înalte, spațiu cibernetic și electronică, precum și combaterea difuzării prin intermediul internetului de conținut ilicit, inclusiv de conținut cu caracter terorist și de materiale ce ilustrează abuzuri sexuale comise asupra copiilor, prin schimburi de informații și de experiențe practice, în conformitate cu legislațiile lor naționale și cu obligațiile internaționale privind drepturile omului.

(2) Părțile fac schimb de informații în ceea ce privește educarea și formarea anchetatorilor specializați în criminalitatea informatică, investigarea infracțiunilor informatice și expertiza criminalistică a suporturilor digitale.

ARTICOLUL 34

Combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului

(1) Părțile reafirmă necesitatea cooperării pentru a împiedica utilizarea sistemelor lor financiare în scopul spălării produselor rezultate din toate activitățile infracționale, inclusiv din traficul de droguri și din corupție, precum și în ceea ce privește combaterea finanțării terorismului. Această cooperare se extinde și la recuperarea activelor sau a fondurilor provenite din activități infracționale.

(2) Părțile fac schimb de informații relevante în limitele stabilite de legislația lor și pun în aplicare măsuri corespunzătoare de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, în conformitate cu standardele adoptate de organismele internaționale competente care își desfășoară activitatea în acest domeniu, cum ar fi GAFI.

ARTICOLUL 35

Migrație și azil

(1) Părțile își reafirmă angajamentul de a coopera și a face schimb de opinii în materie de migrație, inclusiv de imigrație neregulamentară, de trafic de persoane, azil, integrare, mobilitatea și dezvoltarea forței de muncă, vize, securitatea documentelor, date biometrice și gestionarea frontierelor.

(2) Părțile convin să coopereze în vederea prevenirii și a controlării migrației neregulate. În acest scop:

- (a) Noua Zeelandă readmite oricare dintre resortisanții săi care sunt prezenți în mod neregular pe teritoriul unui stat membru, la cererea acestuia din urmă și fără formalități suplimentare; și
- (b) fiecare stat membru readmite oricare dintre resortisanții săi care sunt prezenți în mod neregular pe teritoriul Noii Zeelande, la cererea acesteia din urmă și fără formalități suplimentare.

În conformitate cu obligațiile lor internaționale, inclusiv în temeiul Convenției privind aviația civilă internațională, semnată la 7 decembrie 1944, statele membre și Noua Zeelandă le vor furniza resortisanților lor documente de identitate adecvate în acest sens.

(3) La cererea oricăreia dintre părți, acestea vor analiza posibilitatea încheierii unui acord între Noua Zeelandă și Uniune privind readmisia, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din prezentul acord. Respectivul acord va avea în vedere măsuri corespunzătoare pentru resortisanții țărilor terțe și pentru apatrizi.

ARTICOLUL 36

Protecția consulară

(1) Noua Zeelandă este de acord ca autoritățile diplomatice și consulare ale oricărui stat membru reprezentat să poată exercita protecție consulară în Noua Zeelandă în numele altor state membre care nu au o reprezentanță permanentă accesibilă în Noua Zeelandă.

(2) Uniunea și statele membre sunt de acord ca autoritățile diplomatice și consulare ale Noii Zeelande să poată exercita protecție consulară în numele unei țări terțe și ca țările terțe să poată exercita protecție consulară în numele Noii Zeelande în Uniune în locurile în care Noua Zeelandă sau țara terță în cauză nu are o reprezentanță permanentă accesibilă.

(3) Alineatele (1) și (2) vizează eliminarea oricărei cerințe de notificare sau consimțământ care s-ar putea aplica în caz contrar.

(4) Părțile convin să faciliteze un dialog privind afacerile consulare între autoritățile lor competente.

ARTICOLUL 37

Protecția datelor cu caracter personal

(1) Părțile convin să coopereze în vederea înregistrării de progrese în ceea ce privește relația lor ca urmare a deciziei Comisiei Europene privind nivelul adecvat de protecție a datelor cu caracter personal asigurat de Noua Zeelandă și în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal în conformitate cu instrumentele și standardele internaționale relevante, inclusiv cu Orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind protecția vieții private și fluxurile transfrontaliere de date cu caracter personal.

(2) O astfel de cooperare poate include, printre altele, schimburi de informații și de expertiză. Aceasta poate include, de asemenea, cooperarea între omologii în materie de reglementare din cadrul unor organisme precum Grupul de lucru al OCDE privind securitatea informațiilor și viața privată în economia digitală și Rețeaua globală de asigurare a respectării legislației în materie de viață privată.

TITLUL VI

COOPERAREA ÎN DOMENIILE CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

ARTICOLUL 38

Cercetare și inovare

(1) Părțile convin să își consolideze cooperarea în domeniul cercetării și al inovării.

(2) Părțile încurajează, dezvoltă și facilitează activitățile de cooperare în domeniile cercetării și inovării în scopuri pașnice, în sprijinul sau în completarea Acordului de cooperare științifică și tehnologică între Comunitatea Europeană și Guvernul Noii Zeelande, semnat la Bruxelles la 16 iulie 2008.

ARTICOLUL 39

Societatea informațională

- (1) Părțile, recunoscând că tehnologiile informației și comunicațiilor constituie elemente-cheie ale vieții moderne și sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea economică și socială, convin să facă schimb de opinii cu privire la politicile lor din acest domeniu.
- (2) Cooperarea în acest domeniu se poate axa, printre altele, pe:
- (a) schimbul de opinii cu privire la diferitele aspecte ale societății informaționale, în special referitor la utilizarea pe scară largă a rețelelor în bandă largă de mare viteză, politicile și reglementările privind comunicațiile electronice, inclusiv serviciul universal, acordarea de licențe și autorizări generale, protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, guvernarea electronică și guvernarea deschisă, securitatea internetului, precum și independența și eficiența autorităților de reglementare;
 - (b) interconectarea și interoperabilitatea rețelelor de cercetare, a infrastructurilor și serviciilor aferente sistemelor informatice și datelor științifice, inclusiv într-un context regional;

- (c) standardizarea, certificarea și diseminarea de noi tehnologii ale informației și comunicațiilor;
- (d) aspectele legate de securitate, încredere și confidențialitate ale tehnologiilor informației și comunicațiilor și serviciilor aferente, inclusiv promovarea siguranței în mediul online, combaterea utilizării abuzive a tehnologiei informației și a tuturor formelor de mijloace electronice, și de partajare a informațiilor; și
- (e) schimbul de opinii cu privire la măsurile prin care să se abordeze problema costurilor comunicațiilor mobile internaționale în roaming.

TITLUL VII

COOPERAREA ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI, CULTURII

ȘI AL LEGĂTURILOR DINTRE POPOARE

ARTICOLUL 40

Educație și formare

(1) Părțile recunosc contribuția crucială pe care o au educația și formarea în ceea ce privește crearea de locuri de muncă de calitate și asigurarea unei creșteri durabile pentru economiile bazate pe cunoaștere, în special prin dezvoltarea unor cetățeni care nu numai că sunt pregătiți să participe în cunoștință de cauză și în mod eficace la viața democratică, dar au și capacitatea de a rezolva probleme și de a profita de oportunitățile pe care le oferă lumea conectată la nivel mondial a secolului XXI. În consecință, părțile recunosc faptul că au un interes comun în ceea ce privește cooperarea în domeniile educației și formării.

- (2) În conformitate cu interesele lor reciproce și cu obiectivele politicilor lor în materie de educație, părțile se angajează să sprijine împreună activități de cooperare adecvate în domeniul educației și formării. Această cooperare va viza toate sectoarele de învățământ și poate include:
- (a) cooperarea privind mobilitatea în scop educațional a persoanelor prin promovarea și facilitarea schimbului de studenți, de cercetători, de personal universitar și administrativ din instituțiile de învățământ terțiar și de profesori;
 - (b) proiecte de cooperare comune ale instituțiilor de învățământ și de formare din Uniune și din Noua Zeelandă, în vederea promovării dezvoltării programei de învățământ, a programelor de studii comune și a diplomelor universitare comune, precum și a mobilității profesorilor și studenților;
 - (c) cooperarea, legăturile și parteneriatele instituționale ce vizează consolidarea elementului educațional al triunghiului cunoașterii și promovarea schimbului de experiență și de know-how; și
 - (d) sprijinul pentru reformarea politicilor prin studii, conferințe, seminare, grupuri de lucru, exerciții de evaluare comparativă și schimb de informații și de bune practici, ținând seama în special de procesele de la Bologna și Copenhaga și de instrumentele și principiile existente ce sporesc transparența și inovarea în educație.

ARTICOLUL 41

Cooperarea în domeniul cultural, audiovizual și mass-media

- (1) Părțile convin să promoveze o cooperare mai strânsă în sectoarele culturale și creative, pentru a consolida, printre altele, înțelegerea reciprocă și cunoașterea culturii celeilalte părți.

- (2) Părțile depun eforturi în vederea adoptării măsurilor corespunzătoare pentru promovarea schimburilor culturale și întreprinderea de acțiuni comune în diferite domenii culturale, utilizând instrumentele și cadrele de cooperare disponibile.
- (3) Părțile depun eforturi în vederea promovării mobilității profesioniștilor din domeniul culturii, precum și a operelor de artă și a altor obiecte culturale, între Noua Zeelandă, pe de o parte, și Uniune și statele sale membre, pe de alta.
- (4) Părțile convin să examineze, prin intermediul unui dialog privind politica în domeniu, o serie de modalități prin care obiectele culturale deținute în afara țărilor lor de origine pot fi puse la dispoziția comunităților din care provin aceste obiecte.
- (5) Părțile încurajează dialogul intercultural între organizațiile societății civile, precum și între persoanele din cadrul părților.
- (6) Părțile convin să coopereze, în special prin intermediul unui dialog privind politica în domeniu, în cadrul forurilor internaționale relevante, mai ales în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), pentru a urmări obiective comune și a consolida diversitatea culturală, inclusiv prin punerea în aplicare a Convenției UNESCO privind protecția și promovarea diversității formelor de expresie culturală.
- (7) Părțile încurajează, sprijină și facilitează schimburile, cooperarea și dialogul între instituțiile și profesioniștii din domeniul audiovizual și mediatic.

ARTICOLUL 42

Legăturile între popoare

Recunoscând valoarea legăturilor dintre popoare și a contribuției acestora la îmbunătățirea înțelegerii între Uniune și Noua Zeelandă, părțile convin să încurajeze, să promoveze și să aprofundeze aceste legături, după caz. Astfel de legături pot include schimburi de funcționari și stagii pe termen scurt pentru absolvenții de studii universitare.

TITLUL VIII

COOPERAREA ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII DURABILE, ENERGIEI ȘI TRANSPORTURILOR

ARTICOLUL 43

Mediul și resursele naturale

(1) Părțile convin să coopereze în materie de mediu, inclusiv privind gestionarea durabilă a resurselor naturale. Scopul unei astfel de cooperări este de a promova protecția mediului și de a integra considerentele de mediu în sectoarele relevante ale cooperării, inclusiv într-un context regional și internațional.

(2) Părțile convin că acțiunile de cooperare pot fi realizate, printre altele, prin dialog, ateliere, seminare, conferințe, programe și proiecte de colaborare, schimb de informații, ca de exemplu schimb de cele mai bune practici, și schimburi de experți, inclusiv la nivel bilateral sau multilateral. Temele și obiectivele cooperării sunt identificate în comun de părți, la solicitarea oricăreia dintre ele.

ARTICOLUL 44

Îmbunătățirea, protecția și reglementarea sănătății

(1) Părțile convin să își consolideze cooperarea în domeniul sănătății, inclusiv în contextul globalizării și al schimbărilor demografice. Se depun eforturi pentru a promova cooperarea și schimburile de informații și de experiență cu privire la:

- (a) protecția sănătății;
- (b) supravegherea bolilor transmisibile (precum gripa și focarele de boli acute) și alte activități care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului sanitar internațional (2005), inclusiv acțiuni de pregătire pentru a face față amenințărilor transfrontaliere grave, în special planificarea pregătirii și evaluarea riscurilor;
- (c) cooperarea în domeniul standardelor și al evaluării conformității pentru a gestiona reglementarea și riscurile aferente produselor (inclusiv produsele farmaceutice și dispozitivele medicale);

- (d) aspectele legate de punerea în aplicare a Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) pentru controlul tutunului; și
 - (e) chestiunile legate de punerea în aplicare a Codului global de bune practici al OMS în materie de recrutare internațională a personalului medical.
- (2) Părțile își reafirmă angajamentele de a respecta, a promova și a pune în aplicare în mod eficace, după caz, practicile și standardele în materie de sănătate recunoscute la nivel internațional.
- (3) Formele de cooperare pot include, printre altele, programe, proiecte și inițiative specifice, astfel cum sunt convenite de comun acord, precum și un dialog, o cooperare și inițiative cu privire la subiecte de interes comun la nivel bilateral sau multilateral.

ARTICOLUL 45

Schimbările climatice

- (1) Părțile recunosc că schimbările climatice reprezintă o problemă globală și urgentă care necesită o acțiune colectivă în conformitate cu obiectivul general de a menține creșterea temperaturii medii la nivel mondial sub 2 grade Celsius peste nivelurile preindustriale. În limita competențelor fiecăreia și fără a aduce atingere discuțiilor din cadrul altor foruri, părțile convin să coopereze în domenii de interes comun, inclusiv, dar fără a se limita la:
- (a) tranziția către economii cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, prin strategii și acțiuni de atenuare adecvate la nivel național, inclusiv prin strategii de creștere ecologică;

- (b) elaborarea, punerea în aplicare și funcționarea unor mecanisme de piață, în special a unor sisteme de comercializare a certificatelor de emisii;
 - (c) instrumente de finanțare publice și private a acțiunilor din domeniul politicii climatice;
 - (d) activitatea de cercetare, dezvoltare și implementare a tehnologiilor cu emisii reduse de gaze cu efect de seră; și
 - (e) monitorizarea emisiilor de gaze cu efect de seră și analiza efectelor acestora, inclusiv elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii de adaptare, după caz.
- (2) Părțile convin să își continue cooperarea cu privire la evoluțiile internaționale în acest domeniu, în special cu privire la progresele înregistrate în vederea adoptării unui nou acord internațional pentru perioada de după 2020 în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, precum și cu privire la inițiative de cooperare complementare care ar putea contribui la eliminarea înainte de 2020 a decalajului în ceea ce privește atenuarea.

ARTICOLUL 46

Gestionarea riscului de dezastre și protecția civilă

Părțile recunosc necesitatea gestionării riscurilor naționale și mondiale de producere a unor dezastre naturale sau provocate de om. Părțile își afirmă angajamentul comun de a îmbunătăți măsurile de prevenire, atenuare, pregătire, răspuns și redresare pentru a spori reziliența societăților și infrastructurii lor și de a coopera, după caz, la nivel politic bilateral și multilateral pentru a îmbunătăți rezultatele în materie de gestionare globală a riscului de dezastre.

ARTICOLUL 47

Energie

Părțile recunosc importanța sectorului energetic, precum și rolul unei piețe a energiei care să funcționeze bine. Părțile recunosc importanța energiei pentru dezvoltarea durabilă și creșterea economică, contribuția sa la realizarea obiectivelor de dezvoltare convenite la nivel internațional, precum și importanța cooperării pentru a soluționa provocările globale în materie de mediu, în special în materie de schimbări climatice. Părțile depun eforturi, în limita competențelor fiecăreia, în vederea intensificării cooperării în domeniu pentru:

- (a) a elabora politici prin care să se consolideze securitatea energetică;
- (b) a promova comerțul și investițiile în domeniul energiei la nivel mondial;
- (c) a îmbunătăți competitivitatea;
- (d) a îmbunătăți funcționarea piețelor globale ale energiei;
- (e) a face schimb de informații și de experiență în materie de politici prin intermediul forurilor multilaterale existente în domeniul energiei;
- (f) a promova utilizarea surselor de energie regenerabile, precum și dezvoltarea și adoptarea de tehnologii energetice curate, variate și durabile, inclusiv de tehnologii regenerabile și cu emisii reduse;
- (g) a utiliza rațional energia, cu contribuții atât la nivelul ofertei, cât și la nivelul cererii, prin promovarea eficienței energetice în producția, transportul, distribuția și utilizarea finală a energiei;

- (h) a-și pune în aplicare angajamentele internaționale de a raționaliza și a elimina treptat pe termen mediu subvențiile ineficiente pentru combustibilii fosili care încurajează consumul irațional; și
- (i) a face schimb de cele mai bune practici în ceea ce privește explorarea surselor de energie și producția de energie.

ARTICOLUL 48

Transporturile

- (1) Părțile cooperează în toate domeniile relevante ale politicii în materie de transporturi, inclusiv ale politicii integrate din domeniul transporturilor, în vederea îmbunătățirii circulației mărfurilor și pasagerilor, a promovării siguranței și securității maritime și aeriene și a protecției mediului, precum și în vederea creșterii eficienței sistemelor lor de transport.
- (2) Cooperarea și dialogul dintre părți în acest domeniu ar trebui să urmărească promovarea:
 - (a) schimbului de informații cu privire la politicile și practicile fiecăreia;
 - (b) consolidării relațiilor aviatice dintre Uniune și Noua Zeelandă cu scopul de:
 - (i) a îmbunătăți accesul pe piață, oportunitățile de investiții și liberalizarea drepturilor de proprietate asupra transportatorilor aerieni, precum și clauzele de control în acordurile privind serviciile aeriene în conformitate cu politicile naționale;

- (ii) a extinde și a aprofunda cooperarea în materie de reglementare în domeniul siguranței și securității aviației și reglementarea economică a industriei transportului aerian; și
 - (iii) a sprijini convergența în materie de reglementare și eliminarea obstacolelor din calea activității economice a întreprinderilor, precum și cooperarea în materie de gestionare a traficului aerian;
- (c) obiectivelor obținerii unui acces nerestricționat pe piețele maritime internaționale și desfășurării unor schimburi comerciale întemeiate pe concurență loială; și
- (d) recunoașterii reciproce a permiselor de conducere pentru autovehiculele terestre.

ARTICOLUL 49

Agricultură, dezvoltare rurală și silvicultură

- (1) Părțile convin să încurajeze cooperarea și dialogul în materie de agricultură, dezvoltare rurală și silvicultură.
- (2) Ar putea fi avute în vedere activități în următoarele domenii, fără a se limita la acestea: politica agricolă, politica de dezvoltare rurală, structura sectoarelor agriculturii și silviculturii și indicațiile geografice.
- (3) Părțile convin să coopereze, la nivel național și internațional, cu privire la gestionarea durabilă a pădurilor și politicile și reglementările în domeniu, inclusiv prin măsuri de combatere a exploatării forestiere ilegale și a comerțului aferent, precum și să promoveze buna guvernare în domeniul forestier.

ARTICOLUL 50

Pescuit și afaceri maritime

- (1) Părțile își consolidează dialogul și cooperarea cu privire la chestiunile de interes comun în materie de pescuit și afaceri maritime. Părțile vizează promovarea conservării pe termen lung și a gestionării durabile a faunei și florei marine, a prevenirii și combaterii pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat („pescuitul INN”) și a punerii în aplicare a unei abordări ecosistemice a gestionării pescuitului.

- (2) Părțile pot să coopereze și să facă schimb de informații în ceea ce privește conservarea faunei și florei marine prin intermediul organizațiilor regionale de gestionare a pescuitului („ORGP”) și al forurilor multilaterale (ONU, Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură). În special, părțile cooperează pentru:
 - (a) a asigura, printr-o gestionare eficace de către Comisia pentru pescuitul în Oceanul Pacific de Vest și Central și pe baza celor mai bune informații științifice disponibile, conservarea pe termen lung și utilizarea durabilă a stocurilor de pești mari migratori pe ansamblul parcursului lor migrator din Oceanul Pacific de Vest și Central, inclusiv prin recunoașterea deplină, în conformitate cu convențiile relevante ale ONU și cu alte instrumente internaționale, a cerințelor speciale ale statelor mici și teritoriilor insulare în curs de dezvoltare și prin asigurarea unui proces decizional transparent;

 - (b) a asigura conservarea și utilizarea rațională a faunei și florei marine care intră în domeniul de competență al Comisiei pentru conservarea faunei și florei marine din Antarctica, inclusiv depunerea de eforturi de combatere a activităților de pescuit INN în zona reglementată de Convenția privind conservarea faunei și florei marine ale Antarcticii;

- (c) a asigura adoptarea și punerea în aplicare a unor măsuri eficiente de conservare și gestionare pentru stocurile care intră în domeniul de competență al ORGP a Pacificului de Sud; și
 - (d) a facilita aderarea la ORGP-urile în care una dintre părți este membră, iar cealaltă este în curs de aderare.
- (3) Părțile cooperează pentru a promova o abordare integrată a afacerilor maritime la nivel internațional.
- (4) Părțile poartă un dialog bienal periodic la nivel de înalți funcționari în vederea consolidării dialogului și cooperării, precum și a schimbului de informații și de experiență privind politica în domeniul pescuitului și afacerilor maritime.

ARTICOLUL 51

Ocuparea forței de muncă și afacerile sociale

- (1) Părțile convin să își consolideze cooperarea în domeniul ocupării forței de muncă și al afacerilor sociale, inclusiv în contextul dimensiunii sociale a globalizării și al schimbărilor demografice. Se depun eforturi pentru a promova cooperarea și schimburile de informații și de experiență cu privire la ocuparea forței de muncă și la aspecte privind munca. Domeniile de cooperare pot include politicile în domeniul ocupării forței de muncă, dreptul muncii, egalitatea dintre femei și bărbați, nediscriminarea în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, incluziunea socială, securitatea socială și politicile de protecție socială, relațiile industriale, dialogul social, dezvoltarea competențelor pe tot parcursul vieții, încadrarea în muncă a tinerilor, sănătatea și siguranța la locul de muncă, responsabilitatea socială a întreprinderilor și munca decentă.

(2) Părțile reafirmă necesitatea sprijinirii unui proces de globalizare care să fie benefic tuturor și să promoveze ocuparea integrală și productivă a forței de muncă, precum și munca decentă ca elemente esențiale ale dezvoltării durabile și al reducerii sărăciei. În acest context, părțile reamintesc Declarația Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă.

(3) Părțile își reafirmă angajamentele de a respecta, promova și aplica în mod eficace principiile și drepturile în materie de muncă recunoscute la nivel internațional, în special în Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă.

(4) Formele de cooperare pot include, printre altele, programe, și proiecte specifice, astfel cum sunt convenite de comun acord, precum și un dialog, o cooperare și inițiative cu privire la subiecte de interes comun la nivel bilateral sau multilateral.

TITLUL IX

CADRUL INSTITUȚIONAL

ARTICOLUL 52

Alte acorduri sau înțelegeri

(1) Părțile pot completa prezentul acord prin încheierea de acorduri sau de înțelegeri specifice în orice domeniu de cooperare care se încadrează în sfera de aplicare a acordului. Astfel de acorduri și înțelegeri specifice încheiate după data semnării prezentului acord fac parte integrantă din relațiile bilaterale globale, astfel cum sunt reglementate de prezentul acord, și fac parte dintr-un cadru instituțional comun. Acordurile și înțelegerile existente între părți nu fac parte din cadrul instituțional comun.

(2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu afectează și nu aduce atingere interpretării ori aplicării altor acorduri dintre părți, inclusiv celor menționate la alineatul (1). În special, dispozițiile prezentului acord nu înlocuiesc și nu afectează în vreun fel dispozițiile în materie de soluționare a litigiilor sau de denunțare ale altor acorduri încheiate între părți.

ARTICOLUL 53

Comitetul mixt

(1) Părțile instituie un comitet mixt format din reprezentanți ai părților.

(2) În cadrul Comitetului mixt au loc consultări pentru a facilita punerea în aplicare a prezentului acord și pentru a obține progrese în atingerea obiectivelor generale ale acestuia, precum și pentru a menține coerența globală a relațiilor dintre Uniune și Noua Zeelandă.

(3) Comitetul mixt are următoarele atribuții:

(a) promovează punerea în aplicare eficace a prezentului acord;

(b) monitorizează dezvoltarea relației cuprinzătoare dintre părți;

(c) solicită, după caz, informații de la comitete sau de la alte organisme instituite prin alte acorduri specifice dintre părți care fac parte din domeniul de aplicare al cadrului instituțional comun în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) și analizează orice rapoarte prezentate de către acestea;

- (d) face schimb de opinii și prezintă sugestii cu privire la orice chestiune de interes comun, inclusiv cu privire la acțiuni viitoare și la resursele disponibile pentru realizarea acestora;
 - (e) stabilește prioritățile legate de scopul prezentului acord;
 - (f) caută metodele adecvate de evitare a problemelor care ar putea apărea în domeniile reglementate de prezentul acord;
 - (g) încearcă să soluționeze orice litigiu care apare în legătură cu aplicarea sau cu interpretarea prezentului acord;
 - (h) examinează informațiile prezentate de o parte în conformitate cu articolul 54; și
 - (i) face recomandări și adoptă decizii, după caz, pentru a pune în aplicare aspecte specifice ale prezentului acord.
- (4) Comitetul mixt hotărăște prin consens. Acesta își adoptă regulamentul de procedură. Comitetul poate înființa subcomitete și grupuri de lucru care să se ocupe de chestiuni specifice.
- (5) Comitetul mixt se întrunește de regulă o dată pe an, alternativ în Uniune și în Noua Zeelandă, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. La solicitarea oricărei părți, se organizează reuniuni speciale ale Comitetului mixt. Comitetul mixt este coprezidat de cele două părți. Comitetul mixt se întrunește de regulă la nivel de înalți funcționari.

ARTICOLUL 54

Modalități de punere în aplicare și soluționarea diferendelor

- (1) Părțile iau toate măsurile generale sau specifice necesare pentru a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul prezentului acord.
- (2) Fără a aduce atingere procedurii descrise la alineatele (3)-(8) ale prezentului articol, orice diferend referitor la interpretarea sau aplicarea prezentului acord se soluționează exclusiv prin consultări între părți în cadrul Comitetului mixt. Părțile prezintă Comitetului mixt informațiile relevante necesare pentru o examinare aprofundată a chestiunii respective, în vederea soluționării diferendelor.
- (3) Reafirmându-și puternicul angajament comun față de drepturile omului și neproliferare, părțile convin că, în cazul în care vreuna dintre părți consideră că cealaltă parte a comis o încălcare deosebit de gravă și substanțială a oricăreia dintre obligațiile descrise ca elemente esențiale la articolul 2 alineatul (1) și la articolul 8 alineatul (1), care reprezintă o amenințare de așa natură la adresa păcii și securității internaționale încât este necesară o reacție imediată, aceasta notifică imediat cealaltă parte cu privire la acest fapt și la măsura (măsurile) corespunzătoare pe care intenționează să le ia în temeiul prezentului acord. Partea care efectuează notificarea informează Comitetul mixt cu privire la necesitatea organizării de urgență a unor consultări în această privință.
- (4) În plus, încălcarea deosebit de gravă și substanțială a elementelor esențiale ar putea servi drept motiv pentru a adopta măsuri corespunzătoare în temeiul cadrului instituțional comun menționat la articolul 52 alineatul (1).

(5) Comitetul mixt este un forum de dialog și părțile depun toate eforturile pentru a găsi o soluție amiabilă în cazul improbabil în care ar apărea o situație precum cea descrisă la alineatul (3). În cazul în care Comitetul mixt nu reușește să găsească o soluție reciproc acceptabilă în termen de 15 de zile de la începerea consultărilor, dar fără a depăși un termen de 30 de zile de la data notificării menționate la alineatul (3), chestiunea face obiectul unor consultări la nivel ministerial, care trebuie organizate într-o perioadă suplimentară de până la 15 de zile.

(6) În cazul în care nu s-a găsit o soluție reciproc acceptabilă în termen de 15 de zile de la începerea consultărilor la nivel ministerial și cel târziu în termen de 45 de zile de la data notificării, partea care a transmis notificarea poate decide să ia măsurile corespunzătoare notificate în conformitate cu alineatul (3). În Uniune, decizia de suspendare ar necesita un vot unanim. În Noua Zeelandă, decizia de suspendare ar fi luată de Guvernul Noii Zeelande în conformitate cu actele cu putere de lege și normele sale administrative.

(7) În sensul prezentului articol, „măsuri corespunzătoare” înseamnă suspendarea parțială, suspendarea integrală sau denunțarea prezentului acord sau, dacă este cazul, a unui alt acord specific care face parte din cadrul instituțional comun menționat la articolul 52 alineatul (1), în temeiul dispozițiilor relevante ale unui astfel de acord. Măsurile corespunzătoare luate de către una dintre părți de a suspenda parțial prezentul acord se aplică numai dispozițiilor titlurilor I - VIII. La alegerea măsurilor corespunzătoare, trebuie să se acorde prioritate acelor care perturbă cel mai puțin relațiile dintre părți. Aceste măsuri, care fac obiectul articolului 52 alineatul (2), sunt proporționale cu încălcarea obligațiilor care le revin în temeiul prezentului acord și sunt conforme cu dreptul internațional.

(8) Părțile analizează în mod constant evoluția situației care a generat o acțiune în temeiul prezentului articol. Partea care ia măsurile corespunzătoare le retrage de îndată ce situația justifică acest lucru și, în orice caz, de îndată ce condițiile care au stat la baza aplicării lor nu mai există.

TITLUL X

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 55

Definiții

În sensul prezentului acord, termenul „părțile” înseamnă Uniunea sau statele membre ale acesteia ori Uniunea și statele membre ale acesteia, în conformitate cu competențele fiecăreia, pe de o parte, și Noua Zeelandă, pe de altă parte.

ARTICOLUL 56

Divulgarea de informații

(1) Nicio dispoziție a prezentului acord nu aduce atingere actelor cu putere de lege și normelor administrative naționale sau actelor Uniunii privind accesul public la documente oficiale.

(2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca impunând vreuneia dintre părți să furnizeze informații a căror divulgare este considerată contrară intereselor sale esențiale în materie de securitate.

ARTICOLUL 57

Modificare

Prezentul acord poate fi modificat prin acordul scris al părților. Astfel de modificări intră în vigoare la data sau la datele convenite de către părți.

ARTICOLUL 58

Intrarea în vigoare, durata și notificarea

(1) Prezentul acord intră în vigoare în a treizecea zi de la data la care părțile și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor legale necesare în acest sens.

(2) În pofida alineatului (1), până la intrarea în vigoare a prezentului acord, Noua Zeelandă și Uniunea pot aplica cu titlu provizoriu anumite dispoziții ale acestuia. Această aplicare cu titlu provizoriu începe în a treizecea zi de la data la care Noua Zeelandă și Uniunea și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor lor interne necesare pentru această aplicare cu titlu provizoriu.

(3) Acordul este valabil pe o perioadă nedeterminată. Fiecare parte îi poate notifica în scris celeilalte părți intenția de a denunța prezentul acord. Denunțarea produce efecte la șase luni de la notificare.

(4) Notificările făcute în conformitate cu prezentul articol se adresează Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene și, respectiv, Ministerului Afacerilor Externe și Comerțului al Noii Zeelande.

ARTICOLUL 59

Aplicarea teritorială

Prezentul acord se aplică, pe de o parte, teritoriilor în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și în condițiile prevăzute în aceste tratate și, pe de altă parte, teritoriului Noii Zeelande, excluzând însă Tokelau.

ARTICOLUL 60

Texte autentice

Prezentul acord se întocmește în dublu exemplar în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, olandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare text fiind în egală măsură autentic. În cazul oricărei divergențe între versiunile lingvistice ale prezentului acord, părțile sesizează Comitetul mixt.